

**UCHWAŁA NR XXX.139.2018
RADY GMINY GOSZCZYN**

z dnia 26 kwietnia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Goszczyn
na lata 2018-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875, ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 ze zm.), **Rada Gminy Goszczyn uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Goszczyn na lata 2018-2020, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Goszczyn.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2018 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Piotr Gawol

Uzasadnienie

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017 r. poz. 697 ze zm.), która w art. 176 pkt 1 nakłada obowiązek opracowania gminnego programu wspierania rodziny. Niniejsza uchwała jest zatem realizacją obowiązku ustawowego gminy.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Piotr Gawot

*Załącznik do Uchwały Nr XXX.139.2018
Rady Gminy Goszczyn
z dnia 26 kwietnia 2018 r.*

GMINNY
PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE GOSZCZYN
NA LATA 2018 - 2020

I. WSTĘP

Jedną z najbardziej trwałych wartości w społeczeństwie jest rodzina. Jest ona najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną wobec tego rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy nimi, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Nadrzędnym celem polityki społecznej jest stworzenie warunków do pełnego rozwoju rodziny. Rodzina powinna mieć w pierwszej kolejności możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co stymuluje aktywność własną i wyzwala potencjał rodziny. Szczególnie ważnym jest umacnianie rodziny i przeciwdziałanie jej dysfunkcjonalności w realizacji funkcji psychospołecznych. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcjonalną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość rodziców oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Pomoc powinna służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych. Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać.

II. PODSTAWA PRAWNA

Realizacja polityki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej opiera się między innymi na poniższych aktach prawnych:

1. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.),
2. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.),
3. Ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017, poz. 1875 ze zm).
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.),
7. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2018 r. poz. 554),

8. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2017 r. poz. 1952 ze zm.),
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz.U z 2016 r. poz. 1860),
10. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U z 2017 r. poz. 1851 ze zm.),
11. Ustawa z dnia 15 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U z 2017 r. poz. 1832 ze zm.).

III. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Niniejszy program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w gminie Goszczyn od 2012 roku. Podstawowym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki oraz intensyfikacja działań na rzecz rodziny wychowującej małoletnie dzieci, przeżywających trudności. Podstawowe kierunki działań określone w Gminnym Programie Wspierania Rodziny Gminy Goszczyn na lata 2018-2020 zwany dalej Programem – odpowiadają zadaniom nałożonym na gminy przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. pomocy społecznej.

1. Praca z rodziną:
 - a) analiza sytuacji rodziny i przyczyn kryzysu,
 - b) wzmacnianie roli i funkcji rodziny,
 - c) porady prawne,
 - d) rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
 - e) podnoszenie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
 - f) pomoc w integracji rodziny,
 - g) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
 - h) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne,
 - i) terapie i mediacje,
2. Wsparcie rodziny naturalnej pomocą realizowaną przez asystenta rodziny:
 - a) prowadzenie poradnictwa i edukacji dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej oraz udzielanie informacji na temat pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowe i organizacje pozarządowe,
 - b) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym znalezieniu pracy, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności w prowadzeniu prawidłowego gospodarstwa domowego,
 - c) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
 - d) sporządzanie planu pracy z rodziną, we współpracy z pracownikiem socjalnym i zespołem interdyscyplinarnym,
 - e) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
 - f) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
 - g) sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
3. Finansowanie:
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b) kosztów zatrudnienia asystenta rodziny i podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,

- c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające,
4. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
 5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy
 6. Wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez Realizację Rządowego Programu dla Rodzin Wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny, programu Rodzina 500 Plus, systemu świadczeń rodzinnych oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

IV. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Diagnoza lokalna dotyczy funkcjonalności rodzin zamieszkujących w Gminie Goszczyn w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Diagnoza została dokonana w oparciu o dane z Urzędu Gminy w Goszczynie oraz danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goszczynie. Sytuację demograficzną w gminie Goszczyn przedstawia tabela numer 1.

Tabela nr 1. Dane o sytuacji demograficznej w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
ogółem	2926	2920	2986
KOBIETY			
ogółem	1407	1401	1412
Wiek 0-17	286	285	280
Wiek 18-59	790	779	787
Wiek 60 lat i więcej	331	337	345
MEŻCZYŹNI			
ogółem	1519	1519	1574
Wiek 0-17	348	341	361
Wiek 18-59	1010	1009	1045
Wiek 60 lat i więcej	161	169	168

Bazę oświatową w Gminie Goszczyn stanowią trzy szkoły podstawowe, niepubliczne przedszkole w Bądkowie z 2 oddziałami oraz punkt przedszkolny w Sielcu z jednym oddziałem.

Tabela nr 2. Zasoby oświatowe

L.P	Nazwa placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Goszczynie	16	343
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Sielcu	8	92
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Bądkowie	4	32
4.	Niepubliczne Przedszkole w Bądkowie	2	39
5.	Punkt Przedszkolny w Sielcu	1	25
		31	531

Dominującymi problemami w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest ubóstwo, ochrona macierzyństwa, długotrwała choroba oraz niepełnosprawność.

Tabela nr 3. Najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej w latach 2015-2017

POWODY	2015	2015	2017
Ubóstwo	26	25	22
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	1	1	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	24	19	16
W tym wielodzietność	23	19	15
Bezrobocie	13	10	10
Niepełnosprawność	15	17	25
Długotrwałą lub ciężką chorobą	17	21	34
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego ogółem	12	10	7
W tym rodziny niepełne	4	4	1
Rodziny wielodzietne	3	1	0
Alkoholizm	14	7	6
Narkomania	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	1	1

Rodziny z dziećmi korzystające ze świadczeń pomocy społecznej stanowiły większość. Z powyższych danych wynika, że liczba osób korzystających ze świadczeń jest na tym samym poziomie.

Tabela nr 4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2015-2017

Typy rodzin		2015	2016	2017
		Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
RODZINY OGÓŁEM		73	75	76
o liczbie osób	1	13	21	23
	2	8	11	11
	3	7	8	9
	4	22	18	18
	5	13	10	8
	6 i więcej	10	7	7
RODZINY Z DZIEĆMI		52	43	41
o liczbie dzieci	1	11	11	10
	2	21	15	18
	3	13	12	8
	4	6	4	4
	5	0	0	0
	6	0	0	0
	7 i więcej	1	1	1
RODZINY NIEPEŁNE		9	9	8
o liczbie dzieci	1	3	3	2
	2	3	3	4
	3	3	3	2

4 i więcej	0	0	0
------------	---	---	---

Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego są formą pomocy państwa skierowaną do rodzin spełniających odpowiednie kryteria. Są one rodzajem trwałej pomocy udzielanej przez państwo z powodu ochrony rodziny i wielodzietności oraz niepełnosprawności. Powyższe świadczenia finansowane są ze środków publicznych, a ich wysokość jest ustalona kwotowo, co oznacza, że świadczenia rodzinne wypłacane są w takiej samej wysokości wszystkim osobom spełniającym ustawowe kryteria do ich otrzymania. Tabele nr 5 i nr 6 obrazują wydatki na świadczenia.

Tabela nr 5. Realizacja świadczeń alimentacyjnych w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
Liczba rodzin	11	11	10
Liczba wypłaconych świadczeń	187	222	189
Kwota wydatków	70.300	87.800	82.500

Tabela nr 6. Realizacja świadczeń rodzinnych w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
Liczba rodzin	184	234	205
Liczba wypłaconych świadczeń	5470	6235	6369
Kwota wydatków	791.390,10	984.618,55	1.043.995,97

Program „Rodzina 500+” realizowany jest od kwietnia 2016 r. jest to systemowe wsparcie polskich rodzin. Ze wsparcia mogą skorzystać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18 r.ż. Każda rodzina z minimum dwojgiem niepełnoletnich dzieci może otrzymać 500 zł na drugie i każde kolejne dziecko. W przypadku rodzin z przeciętnym miesięcznym dochodem poniżej 800 zł netto na osobę rodzina może otrzymać wsparcie także na pierwsze dziecko. Dla rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne kryterium dochodowe jest wyższe i wynosi 1200 zł netto.

Tabela nr 7. Realizacja świadczeń wychowawczych w latach 2015-2017

	2016	2017
Liczba rodzin	282	272
Liczba złożonych wniosków	325	280
w tym pobierających na	1 dziecko	73
	2 dzieci	163
	3 dzieci	74
	4 dzieci	14
	5 dzieci	0
	6 dzieci	0
	7 dzieci i więcej	0
Liczba wypłaconych świadczeń	4118	5352
Kwota wydatków	2.052.622,30	2.670.990,80

Kolejny program kierowanym do rodzin to Karta Dużej Rodziny przyznawana jest rodzinie z przynajmniej trójką dzieci w wieku do ukończenia 18 roku życia, w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej oraz bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tabela nr 8. Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny w latach 2015-2017.

	2015	2016	2017
--	------	------	------

Liczba rodzin	19	13	14
Liczba kart wydanych dzieciom	63	37	46
Liczba kart wydanych rodzicom	37	24	27

V. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami Programu będą rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Goszczyn wychowujące dzieci i przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Rodzina wypełniając swoją funkcję, zwłaszcza wychowawczą, wpływa na „jakość” młodego pokolenia, jego rozwój emocjonalny i intelektualny. Złe warunki materialne rodziny, powodujące sytuacje, w których rodzina nie będzie w stanie własnym staraniem zaspokajać podstawowych potrzeb życiowych, to tylko jeden z czynników prowadzących do wykluczenia społecznego. Często u jego podłoża leżą inne problemy zaburzające funkcjonowanie rodziny, bądź też stają się one przyczyną jej powstania. Należą do nich przede wszystkim alkoholizm, narkomania, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

VI. ZASOBY INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE WSPIERANIA RODZINY

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goszczynie.
2. Zespół Interdyscyplinarny na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Goszczyn.
3. Urząd Gminy w Goszczynie.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Goszczynie.
5. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Goszczynie.
6. Placówkami oświatowo- wychowawcze:
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Sielcu.
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Bądkowie.
 - Zespół Szkół Publicznych w Goszczynie.
 - Przedszkola.
7. Parafia Rzymsko Katolicka w Goszczynie.
8. Starostwo Powiatowe w Grójcu.
9. Sąd Rejonowy w Grójcu.
10. Prokuratura Rejonowa w Grójcu.
11. Komenda Powiatowa Policji w Grójcu.
12. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu.
13. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grójcu.
14. Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, w tym realizujące działania związane z przemocą w rodzinie.

VI. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cel główny programu:

Celem głównym programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Goszczyn w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo wychowawczych.

Cele szczegółowe to:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.
2. Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.
3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
4. Poprawa jakości życia rodzin zagrożonych ubóstwem i innymi problemami społecznymi.
5. Zapewnienie równego dostępu do socjalnej, oświatowej i kulturalnej infrastruktury Gminy.
6. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dzieci do rodziny naturalnej.
7. Podnoszenie kompetencji służb i instytucji podejmujących działania z rodziną.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

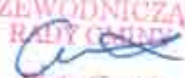
1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goszczynie.
2. Zespół Interdyscyplinarny na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Goszczyn.
3. Urząd Gminy w Goszczynie.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Goszczynie.
5. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Goszczynie.
6. Publiczna Szkoła Podstawowa w Sielcu.
7. Publiczna Szkoła Podstawowa w Bądkowie.
8. Publiczna Szkoła Podstawowa w Goszczynie.
9. Punkt Przedszkolny w Sielcu.

VIII. SPOSÓB FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Goszczyn, dotacji z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

IX. MONITOROWANIE

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goszczynie przy współpracy z instytucjami wymienionymi w dziale VII. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goszczynie w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy w Goszczynie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań oraz przedstawiania potrzeb związanych z realizacją zadań.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Piotr Gawol